

νὰ ἔξαπλώσῃ τὴν δύναμίν του εἰς τὴν Ιταλίαν καὶ τὴν Ιλ-
λυρίαν. Ο Αράτος παρομοίως εἶχε διάθεσιν νὰ γίνη εἰρήνη
εἰς ἕνα καιρὸν, ὅπου ἐφαίνετο, ὅτι οἱ Αχαιοὶ ἦταν οἱ
γικηταί. Ο Φίλιππος λοιπὸν παρεκινήθη νὰ ἀρχίσῃ ἴδιαι-
τέραν διαπραγμάτευσιν, πρὸς οἱ Πρέσβεις τῶν διαφόρων
πόλεων συμμαχοῦντος νὰ διαπραγματευθοῦν ὑπὲρ τῆς
συμμαχίας. Ο μεσίτης, ὅπου εἰς τοῦτο ἐδιωρίσθη, ἐσά-
θη ὁ Κλεόνικος ἀπὸ τὸν Ναύπακτον, ὃς τις ἦτον δι-
μόσιος, ἔνος τῶν Αγαιῶν, καὶ ἐξάθη πιασμένος ἀπὸ τὸν
σόλον ἔχεινων εἰς τὴν ἀπόβασιν, ὅπου ἔκαμεν εἰς τὰ πα-
ράλια τῆς Αἰτωλίας, ἀλλ' ὁ ὅποῖς διὰ χάριν τῆς φιλοξε-
νίας, δὲν ἐπουλήθη μαζῆ μὲ τοὺς ἄλλους σκλάβους, ἀλλ'
ὡς τέλος ἀπελύθη ἐλεύθερος χωρὶς ξαγοράν. Εἰς τὸ ἀνα-
μέταξ, ὁ Αράτος, διὰ νὰ μὴν φανῇ ὅτι ὑπερεπεθύμει
τὴν εἰρήνην, ἐτοιμάσθη νὰ καταπατήσῃ τὰ χώματα τῆς
Ηλείας· ἀλλ' ὁ Κλεόνικος, ἀφοῦ ἐπῆγε καὶ ἦλθε δύω καὶ
τρεῖς φοραῖς, ἔφερεν ἀπὸ μέρους τῶν Αἰτωλῶν θερμὴν
ἀναζήτησιν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς εἶχε διάθεσιν νὰ ἔμβῃ εἰς συν-
θήκας. Ο Αράτος τότε ἐσαμάτισε τὰς ἐνεργίας του, καὶ ἐ-
σύναξεν εὐθὺς συμβούλιον τῶν Συμμάχων.

Οταν οἱ Απεισαλμένοι ἐσυνάχθησαν, ὁ Φίλιππος ἐπεμψε
τὸν Αράτον καὶ τὸν Ταυρίωνα μὲ ἄλλους τινὰς εἰς τὴν
γενικὴν συνέλευσιν τῶν Αἰτωλῶν, εἰς τὸν Ναύπακτον.
Ἐκεῖνοι σὴν ἐπιειροφήν των ἐσυντροφεύθησαν ἀπὸ Αἰτωλοὺς
Πρέσβεις, οἱ ὅποιοι ἐπρόβαλαν νὰ ἔλθῃ ὁ Φίλιππος
μὲ τὰς δυνάμεις του εἰς τὸν τόπον τους, μὲ σκοπὸν ὡςε νὰ
ἡμπορέσουν τ' ὄγλιγωρότερον ὅλα νὰ τελειώσουν μὲ τὸ μέσον
συγχνῶν προσωπικῶν συδιαλέξεων. Οθεν ἐκεῖνος ἔκαμε πα-
νιά, καὶ εὐγῆκεν εἰς ἕνα λιμένα τῆς περιοχῆς τῆς Ναυ-
πάκτου, καὶ ἐσρατοπέδευσεν. Ο λαὸς τῶν Αἰτωλῶν ἦλθαν
ἄναρμοι, καὶ ἐσυνάχθησαν μακρὰν δύως σάδια· καὶ ἀμέσως
ἄρχισαν τὴν συνθήκην ἐπάνω σὴν βάσιν, ὅτι τὸ κάθε

μέρος νὰ φυλάξῃ ὡς ἐδικόντου ἐκεῖνο ὅποῦ τότε ἐκυρίευε.
Εσύντρεξαν πολὺ εἰς τὴν συνθήκην τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ
Αγελάου ἀπὸ τὸν Ναύπακτον, ὁ ὅποιος δύναται ἐσυμ-
βούλευε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνώσεως, διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ
Ἐλληνες νὰ διαχυθεντεύσουν τὴν ἔνεξαρτησίαν των ἐναντίου
τῆς Ρώμης, ἢ τῆς Καρχηδόνος, ὅποια ἦπε τὰς δύω αὐ-
τὰς τύχην νὰ νικήσῃ. Εἰρίνη εύθὺς ἐκλείσθη καὶ οἱ Πρέσβεις
ἐπέστρεψαν ὁ καθεὶς σὴν πατρίδα του (Π. Χ. 217).

Εἰς τὸ διάσημα τῆς θεοφυΐας ὅποῦ διεδέγη τὴν εἰ-
ρήνην, οἱ Πελοποννήσιοι ἐβάλθησαν νὰ διυρθώσουν τὰς Ζη-
μίας, ὅποῦ τὰ ὑποσατικάτων ὑπέφεραν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ
πολέμου, καλλιεργοῦντες μ' ἐπιμέλειαν τὰ χωράφια των, καὶ
ζανατήνοντες τὰς πρώτας θρησκευτικὰς καὶ ἑορτασίμους
τελεταγύρεις, τὰς ὅποιας οἱ ἀκατάπτουσας πόλεις ἔκαμαν νὰ
διαχοποῦν, ἢ καὶ σχεδὸν ν' ἀληθινούνθοῦν. Οἱ Αἰτωλοὶ προ-
σέτι ἔχαρισαν τὰ πρῶτα διὰ τὴν εἰρήνην, καὶ ἔδειξαν τὴν
εὐχαρίστην των, ἐκλέγοντες στρατηγόν ταυτὸν τὸν Αγέλαον,
τὸν ὄποιον ἔτοχάζοντο, ὅτι ἐσύντρεξε πολὺ εἰς τὴν κα-
τόρθωσίν της. Άλις φυσικὰ ταραχοποιοὶ ὅμως, καὶ ἄρπαγες,
δὲν ἤταπορεῦσαν διὰ πολὺν καιρὸν νὰ μνέσκουν ἀνεργοῖς,
ἄλλας ὄγλιγωρας ἄρχισαν νὰ τὸν ὀνειδίζουν, ἐπειδὴ κάμνων-
τας ἐκεῖνος εἰρήνην ψὲ θῶλους τοὺς Ελληνας, καὶ σὺ γε μὲ
μερικοὺς μόνον, τοὺς ὑπέρησεν ἀπὸ παρόντα λάφυρα, καὶ
ἀπὸ μελλοῦσας κατακτήσεις. Ο στρατηγὸς ὅμως δὲν ἥτου
ἄνθρωπος νὰ παραμελήσῃ τὴν διατήρησιν τῆς συνθήκης καὶ
ἔκεινοι ὑπεγρεώθησαν, ἐγάντια τοῦ φυσικοῦ των, νὰ μένουν
θεοφυῖοι.

Εύθὺς ὅποῦ ἐτελείωσεν ἡ εἰρήνη, ὁ Φίλιππος ἐπέστρεψε
τὴν Μακεδονίαν, τῆς ὅποιας διάφοραι πόλεις ἥταν κυριευ-
μένας ἀπὸ τὸν Σχερδίλατόν. Θλαῖς αὐτὰς ὁ Φίλιππος τὰς
ξανεπτίρεν, καὶ προσέτι ἐσύσησε καὶ κάποιας φρουρὰς ἵεις
τὰ σύνορα τῆς Ιλλυρίας. Επειτ' ἀπέλυσε τὸ στράτευμα του

διὰ τὸν γειτῶνα, τὸν ὅπεριν αὐτὸς ἐξώδευσεν ἑτοιμάζων
ταῦς πὰ μέσα διὰ τὸ πέρασμά του εἰς τὴν Ιταλίαν, τὸ ὅποιον
ἐπιχείρησε τῷρα ἐνασχολοῦσε ὅλους τοὺς σογασμοὺς,
καὶ ὅλα τὰ ὄντες του, ἐπειδὴ ἡ φαντασία του εἰς τὸ
ἄκρον ἐφλογίσθη ἀπὸ τὰς παρακινήσεις τοῦ Δημητρίου τοῦ
Φαρίου, ἐνὸς τῶν Ηγεμόνων τῆς Ιλλυρίας, διωγμένου ἀπὸ
τοὺς Ρωμαίους. Εχρειάζετο ὅμως τόλον, καὶ τὸ ἐγο-
γχέτο ἀδύνατον νὰ προβλέψῃ τέτοιον, ὥστε νὰ τὰ βάλῃ
μ' ἔχεινον τῆς Ρώμης· διὰ τοῦτο, ἀποφασίζωντας νὰ τὸν
κάμη τέτοιον μόνον, ὥστε νὰ ἡμπορῇ μὲ ταχύτητα νὰ με-
ταφέρῃ τοὺς στρατιώτας, καὶ μὲ ὄγλιγωράδα νὰ φεύγῃ, ὅταν ἡ
χρεία τὸ καλέσῃ, ἐδιώρισε νὰ κατασκευασθοῦν ἑκατὸν ἑλαφρὰ
πλοῖα κατὰ τὴν Ιλλυρικὴν κατασκευήν. Τὴν ἀνοιξιν ἐπλευσεν
ἀλόγυρα τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἥλθε σὴν Κεφαλληνίαν καὶ
σὴν Λευκάδα. Λαμβάνωντας εἰδῆσιν, ὅτι ὁ Ρωμαϊκὸς σό-
λος ἦτον εἰς Λιλυβαῖον, τὸ ἀπότερον δυτικὸν ἀκρωτήριον
τῆς Σικελίας, ἐπλευσεν ἐμπρὸς θαρρετὰ διὰ τὴν Απολλω-
νίαν εἰς τὰ παράλια τῆς Ιλλυρίας. Άλλ' ἐνῷ ἦτον κοντὰ
νὰ φθάσῃ ἔχει, ἥκουσεν, ὅτι μοῖρα ναυτικὴ τῶν Ρω-
μαίων ἐφάνη εἰς τὸ Ρήγιον, καὶ ὅτι ἐτραβοῦσεν εἰς τὴν
Απολλωνίαν νὰ βοηθήσῃ τὸν Σκερδίλαιον. Οθεν ἐκεῖνος
ἐπῆρε πάλιν τὸ πέλαγος ταξαγμένα καὶ ἀτακτα, καὶ ἐ-
πέρεψεν ὅσον ἡμποροῦσεν ὄγλιγωρα εἰς τὴν Κεφαλληνίαν.
Εμαθητεύθη ἔπειτα, ὅτι ἡ μοῖρα ὅποι ἐφάνη σὸ Ρήγιον
ἥταν μόνον τὸ σάλσιμον δέκα τριήρεων ἀπὸ τὸν εἰς τὸ
Λιλυβαῖον σόλον, τὰ ὑποῖα, ὅν ὁ Φιλιππος ἐμνεγκε σὴν
Απολλωνίαν, ἡμποροῦσα νὰ τὰ πιάσῃ καὶ ὅτι, ἀπὸ τὴν
ἀνόητόν του φυγὴν ἔχαπε τὴν καλητέραν περίσσαν τοῦ
νὰ ἐκτελέσῃ ὅλους τοὺς σκοπούς του διὰ τὴν Ιλλυρίαν:
Ἐνῷ οἱ Ρωμαῖοι ἐνασχολοῦντο μ' ὅλας των τὰς δυνάρεις νὰ
διασυντευθοῦν κατὰ τοῦ Αντέρα. Δύω σχεδὸν χρόνους ἀπ'
αὐτὴν τους τὴν ἀπετυγίαν, ὁ Φιλιππος ἔκλεισε συμμαχίαν

καὶ ἐπιμαγίαν μὲ τὸν Καρχηδόνιον στρατηγὸν, καὶ μὲ τὴν ἔκείνου πολιτείαν. Εἰς τὸν ἀφεῖταις χρόνον ὑπέταξε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ιλλυρίας, τὴν κατάκτησιν τῆς ὁποίας ἐσοχάζετο ἀναγκαίαν εἰς τὴν ἐκτελεσιν τῶν λοιπῶν του σχεδίων. Οἱ Ρωμαῖοι δῆμοι, καθὼς θὰ ἴδοῦμεν εἰς τὸ ἔξτις, τὸν ἐμπόδισαν τοῦ νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν Αννίβαν εἰς τὴν Ιταλίαν, μὲ τὸ νὰ τοῦ ἐκίνησαν ὀρκετοὺς ἔχθροὺς μέστε εἰς τὴν Ελλάδα.

Εως τώρα, δὲ Φίλιππος ἐδείχθη, εἰς τὰς περισσοτέρας περισάσεις, ἀξιόλογος ἥγειμῶν, τούλαχιστον κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ αἰῶνός του. Ήταν ἀληθινὰ φιλόδοξος, καὶ ἔτοιμος νὰ χύσῃ τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ του διὰ νὰ μεγαλώσῃ τὸν ἑαυτόν του. Άλλ' αὐτὸ τὸ μέγα ἔγκλημα τὸ εἶχε κοινὸν μὲ τοὺς πλέον θαυμαστοὺς τῶν παλαιῶν πολεμάρχων, καὶ ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του δὲν ἐνομίζετο οὔτε ώς ἔγκλημα, οὔτ' ώς ἐντροπή. Εδειξεν ἐμπειρίαν ἀνωτέραν τῆς ἡλικίας του εἰς τὸ νὰ μεταχειρίζεται τοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰς τὸ νὰ ὅδηγῇ τὰ στρατιωτικὰ πράγματα· ἐβάσαζε τὸν χαρακτῆρά του ώς πιεσὸς σύμμαχος, ώς δίκαιος καὶ ἐλευθέριος ἔζουσιας τῆς, καὶ ώς καινὸς εὐεργέτης δσῶν εἶγαν μαζί του σχέσεις· καὶ αὐτὰ τὰ εὐσιώδη του προτερήματα, ἐνωμένα μὲ τὸ εὔμορφον τοῦ κορμιοῦ του ἀνάγκημα, καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἥθους του, τὸν κατέσησαν ἀγαπητὸν καὶ ἀξιότιμον εἰς ὅλην τὴν Ελλάδα, τόσον ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους, ὃσον καὶ ἀπὸ τοὺς συμμάχους του, Αὐτῆς τῆς ἀγάπης, τὰ διάφορα τῆς Κρήτης Κράτη ἔδωσαν παράδειγμα ἀξιοσιμέωτον, ἐπειδὴ, ἀφοῦ μέτερ' ἀπὸ τόσας μάχας καὶ αἵματα, ἐπέτυχαν νὰ ἐνωθοῦν ἀναμεταξύ των, ἔκλεζαν θεληματικὰ τὰν Φίλιππον ώς κεφαλὴν τῆς συμμαχίας των. Άλλ' ἡλθε τώρα ὁ καιρὸς, ὃποῦ αὐτὸς περημέλησε τὰς συμβουλὰς τοῦ Αράτου καὶ παρεδόθη εἰς ἔκείνας τοῦ Δημητρίου τοῦ Φαρίου. Η πρώτη γροθιὰ ὃποῦ ἐδοκίμασε νὰ δώσῃ ἐναντίου

τῆς χνεξαρτησίας τῶν συμμάχων τού, ἐπροξένησε δυσπισίαν μεταξὺ ἐκείνου καὶ τῶν καθαρωτέρων του συμβούλων, καὶ τὸν ἐπλησίασε περισσότερον εἰς τοὺς χειροτέρους, Ενα πάτημα πρὸς τὴν κακίαν τὸν ὠδηγησεν εἰς τὸ ἄλλον, φέτοι ἔχασεν ἀθεράπευτα τὴν τιμὴν του· καὶ λοιπὸν, ἀπὸ ἀγαπητὸς Ηγεμῶν κατήντησεν ἐνκαριστὸς ἀπὸ ὅλους τύραννος.

Εἰς τὴν πολιτείαν τῆς Μεσσήνης ἀναψε διαφωνία μεταξὺ τῆς ὀλιγαρχικῆς καὶ δημοκρατικῆς φατρίας· καὶ ὁ Φίλιππος, ἐλπιζώντας μ' αὐτὸ τὸ μέσον νὰ κάμη τὴν πόλιν νὰ βαλθῇ ὑποκάτω εἰς αὐτὸν, τὴν ἐπλησίασε μὲ πρόφασιν νὰ προξενήσῃ τῶν φατριῶν τὴν συνδιάλλαξιν, ἀλλὰ κρυφίως ἐκινοῦσε τοὺς ἀργυροὺς τῆς κάθε μιᾶς νὰ αὐξάνουν τὰς διαφωνίας των. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐγάθη αἰματώδης ἐμφύλιος μάχη, κατὰ τὴν ὄποιαν οἱ δημοκρατικοὶ ἐνέκησαν, καὶ σχεδὸν διακόσιοι ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς καὶ ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς των κατεσφάγησαν. Εἰς τὰ μέτρα ὄποιο ἐπάρθησαν ὑσερ' ἀπ' αὐτὴν τὴν συμφορὰν, ὁ Βασιλεὺς ὠδηγήθη ἀπὸ τὰς συμβουλὰς τοῦ Δημητρίου· καὶ εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Πολυβίου, ὅτι ἀν ὁ Αράτος ἔφθανε σὴν Μεσσήνην πρὶν γίνη ἡ σφαγὴ, ἀντὶς νὰ φύξῃ μιὰν ημέραν ἐπειτα, ἡ ἐπίρροιά του ἐπάνου τοῦ Φιλίππου θὰ ἦτον ἀκόμη ἀρκετὴ νὰ ἐμποδίσῃ μιὰν πρᾶξιν, ὅπου ἐμαύρισε τὸν χαρακτῆρα ἐκείνου, καὶ ἄλλαξ τὴν ὄψιν ὅλης τῆς ἐπίλοιπῆς του ζωῆς.

Η ἔξις, ὄποιο εἶχε νὰ ὀδηγῆται ἀπὸ τὸν Αράτον ἀκόμη ἀντεμάχετο μὲ τὰς σφαλεράς του κλίσεις, ὄποιο ἐκολακεύοντο ἀπὸ τὰς συμβουλὰς τοῦ Δημητρίου· καὶ ἡ ἐντροπὴ τὸν ἐμπόδιζεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπαινῇ εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ πρώτου ἐκεῖνα τὰ σγέδια, ὅποιο ἦζευρεν, ὅτι ἐμελλαν ἀπ' ἐκείνον νὰ κατακριθοῦν. Εἰς καιρὸν μεγάλης θρησκευτικῆς θυσίας τὸν ἐσυγχώρησαν νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν Ιθώμην, τὴν ἀκρόπολιν τῶν Μεσσηνίων· καὶ πέρνοντας εἰς τὸ χέρι του τὰ ἔντερα ἐνὸς θύματος γα τέταρη, τὶ οἰωνοὶ ημποροῦσαν

νὰ εξηγηθοῦν ἀπ' αὐτὰ, ἐρώτησε τοὺς τριγυριγούς του, ἀνίσως τὰ σημάδια τὸν ἐδιόριζαν νὰ ἀφίσῃ τὴν Ακρόπολιν, η̄ νὰ τὴν κρατήσῃ. Ο Δημήτριος ἀπεκρίθη « νὰ τὴν ἀφίσῃς « ἀληθινὰ, ἀν οἱ σκοποίσου ἦταν ἔκεινει τοῦ Μάντεως, • ἀλλ' ἂν εἴναι ἔκεινοι ἀξίου Μονάρχου, νὰ τὴν κρα- « τίσῃς» μήπως, ἀμελήσας μιὰν εὔκαιρίαν, ὕστερον ἐπιθυ- « μήσῃς καὶ ἄλλην ἐπειδὴ, υῖτως, » εἶπε « κρατῶντας καὶ « τὰ δύω χέρατα, ἡμπορεῖς νὰ Βασάνης σὴν ὑποταγὴν σου « τὸ βοῦν » -ἔννοιῶντας μὲ τὸ Βόδι τὴν Πελοπόννησον, καὶ μὲ τὰ χέρατα τὰς δύω δυνατὰς καὶ σχεδὸν ἀπο- θῆτους ἀκροπόλεις, τὴν Ιθώμην καὶ τὴν Ακροκόρινθον. Ο Φίλιππος ἤρετε τὴν συμβουλὴν, ἀλλὰ δὲν ἡμπόρεσε νὰ μὴν ἐρωτήσῃ τὸ Αράτον, ἀνίσως ἦταν σύμφωνος. « Εγὼ θὰ ἥμουν « ἀπεκρίθη » ἀν ἔτινει ἡμποροῦσες νὰ πάρῃς αὐτὸν τὸν τόπον « γωρὶς νὰ φανῇς ἀπιέσος εἰς τοὺς Μεσσηνίους. Άλλ' ἀνίσως, « φρουρῶντας αὐτὸν μὲ σρατιώτας, ἐσὺ κινδυνεύσῃς νὰ χάσῃς « ὅλας τὰς ἄλλας ἀκροπόλεις, ὅποιη ἐφρουροῦσεν ὁ Αντί- « γονος δι' ἓσε μὲ τὴν ἐμπισσύνην τῶν συμμάχων, ἵδε « μήπως δὲν εἴναι καλλύτερον νὰ ἀποτραβίζῃς τοὺς σρα- « τιώτας σου, καὶ ν' ἀφήσῃς τὸ φρούριον νὰ τὸ φυλάξῃ η̄ « ἐμπισσύνη. » Ο Βασιλεὺς ἔγαλινώθη διὰ τὴν σιγμὴν, ἀλλὰ δὲν παραίτησε διὰ πάντα τὰ σχέδια τῆς ἀπίσου φιλοδο- ξίας του^ο καὶ εὑρίσκωντας, ὅτι οἱ Μεσσήνιοι δὲν ἔτεραν νὰ παραιτήσουν τὴν ἀνεξαρτησίαν των ἔκινησε πόλεμον ἐναν- τίον τους καὶ κατεργίμαζε τὴν περιοχὴν. Εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν, διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν ἐνοχλητικὸν σύμβουλον, καὶ τὸν ἀνθρωπὸν ἀπὸ τὸν ὅποιον ἵσως ὑπώπτευεν δυνατὴν ἐναν- τίωσιν εἰς τοὺς νεοσχεδιάζους σκοπούς του, ἀγρείως καὶ ἀγεννῶς ἐπροξένησε τὸν θάνατον τοῦ Αράτου μὲ τὸ μέσον ἀργοῦ φαρμακιοῦ. Τὸ ἔγκλημα τοῦτο, δῆμως, δὲν ἡμπο- ροῦσε νὰ κρυφθῇ καὶ διὰ τοῦτο ὁ φονεὺς ἐμισήθη ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον. Η Σικυών, η πατρὶς τοῦ Αράτου, καὶ

τὸ Αἴγιον ἡ πόλις εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέθανεν ἐφιλονεικοῦσαν
τοῖς ἔπρεπε νὰ τὸν δώσῃ ἐνταφιασμόν. Αλλ' αὐτὴ γί τιμὴ
ἀπεφασίσθη διὰ τὴν πρώτην, καὶ τὸ λείψανόν του ἐφέρθη
ἐκεῖ μὲ μεγάλην προπομπήν. Εκεῖνον ἐπεβάζουντο ὡς Ἡρωα
οἱ Αχαιοὶ, καὶ μᾶλιστα οἱ Σικυώνιοι· ὡς θεμελιωτὴν, πα-
τέρα, καὶ σωτῆρα τῆς πόλεως των· καὶ ὁ βιογράφος του
Πλούταρχος πικρατηρεῖ μὲ πολλὴν του εὐχαρίστησιν, ὅτι εἰς
τὸν καιρὸν του ἀκόμη ἐσώζετο ἔνας ἀπόγονος τοῦ Αράτου,
ὕσερον ἀπὸ σχεδὸν τρεῖς αἰῶνας, ἐνῷ γί γενεὰ τοῦ φο-
γέος του ἔσβυσεν εἰς τὰ ἴδιά του τέκνα (α).

ΚΕΦΑΛ. ΙΓ'.

**Περὶ τῶν πολέμων μεταξὺ τῶν Ρωμαίων
καὶ τοῦ Φιλίππου περὶ τῆς αὔξησεως
τῆς Ρωμαϊκῆς ἐπιρροίας εἰς τὴν Ελ-
λάδα, καὶ περὶ τῶν γενικῶν συμ-
βάντων εἰς αὐτὴν, ὡς τὸ τέλος τοῦ
πολέμου, ὃποῦ οἱ Ρωμαῖοι ὀνομάζουν,
πρῶτον Μακεδονικὸν πόλεμον.**

ΤΜΗΜΑ Α'.

Ο καιρὸς ἔφθασε τώρα, ὅτε ὁ πόλεμος ἔμελλε νὰ ξα-
νανάψῃ εἰς ὅλην τὴν Ελλάδα, καὶ μιὰ δύναμις νὰ εἴη
εἰς τὸ μέσον, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ καταπνίξῃ τὴν ἔθνικὴν
ἔκείνης ἀνεξαρτησίαν. Εἰς τὸν δύζον χρόνον τοῦ πολέμου
(Π. Χ. 210), ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Μάρκος Οὐαλέριος

(α) Αὐτὸς δὲν εἶναι μὲ ἀκριβειαν ἀλκηθεύον. Ο νιᾶς τοῦ Φιλίππου εἰχει
υῖται, δ' ἀποτελεῖ ἀπέθανεν ἀσημεῖος κι' ἀγνώριστος εἰς τὴν Ρώμην.